

i flere af vore Provinsbyer forlange, at Realskolens Elever, naar de skulle forberedes til Konfirmationen, skulle underkaste sig en Overhøring paa Kommuneskolen, for at det kan konstateres, om de i det hele taget sidde inde med det Minimum af Kundskaber, som Kommuneskolen giver sine Elever. Saaledes er Forholdet i adskillige af vore Byer, og det er sikkert ingen Anbefaling for Realskolerne. Derfor siger jeg, at det er et stort Spørgsmaal, om disse Realskoler i Virkeligheden fortjene saa store Ofre, som det her er Mening at bringe fra Statskassens Side, og jeg vil da hævde, at de fortjene det ikke, naar der ses hen til det store Antal Børn, som af forskellige Grunde ikke ere i Stand til at kunne gennemgaa hele Skolen og naa det Maal, Skolen har sat sig. Ser man paa disse Realskoler fra de Mænds Standpunkt, som arbejde i dem, altsaa fra Lærernes Standpunkt, ere Forholdene der ogsaa langt fra tilfredsstillende. Disse Lærere ere gennemgaaende daarlig lønnede, det er meget smaa Gager, der bydes dem, og deres Stilling er i høj Grad usikker, idet den er afhængig af Skolens Bestyrelse eller af dens enkelte Bestyrere, og det er jo meget ofte Tilfældet, at en Lærer, naar han har virket ved en Skole i nogle Aar og kunde gøre Fordring paa at rykke op til en højere Gage, faar sin Afsked, og man erstatter ham med en yngre og billigere Kraft. Disse Lærere opnaa ingen Pension. I det hele taget er deres Stilling vistnok i økonomisk Henseende en meget daarlig, men den er ogsaa i anden Henseende i høj Grad usikker, idet de ere meget afhængige af den enkelte Skole, hvorved de virke. I det hele tror jeg, at man tør sige om disse Folk, at det er en ret forkuet Stand.

Naar man altsaa ser paa de Lærere, som virke ved Realskolerne, fortjene Skolerne egentlig heller ikke denne store Støtte, som det her tilsigtes at give dem fra Statens Side. Nu vilde jo dette Forhold blive noget forbedret efter det foreliggende Forslag, idet Lærerne her igen skulde kunne opnaa en Pension, saaledes at det Tilskud, Skolen modtager fra Staten, skulde yde 4 pCt. og Læreren af sin egen Løn 2 pCt., og der saa yderligere af Statskassen skulde kunne tilskydes 10,000 Kr. om Aaret til Lærernes Pension. Det er en god Side ved dette Forslag, at det tænker paa Lærerne og søger at hjælpe dem, men jeg kunde have ønsket, at det ved Siden af havde indeholdt nogle bestemte Regler, saa at Lærerne virkelig

kunne opnaa det Gode, som der her tilsigtes. Det er jo en Sag, som skal lægges i Ministerens Haand, og hvorledes han har tænkt sig dette ordnet, ved jeg ikke, men det er jo muligt, hvis Sagen bliver henvist til et Udvalg, at saa dette kan forhandle om denne Sag med den højtærede Minister og faa at høre, paa hvilken Maade han har tænkt sig, at denne Pensionering skulde foregaa, thi det forekommer mig, at man her maa se at sikre Lærernes Ret noget. En Lærer kan f. Eks. være ansat ved en privat Realskole i 10—12 Aar. Har han saa dermed opnaaet Pensionsret? Ja, efter dette Forslag kan man ikke se det. Jeg antager ikke, at han derved vil have opnaaet nogen Pensionsret, men det faa vi jo at høre, naar den højtærede Minister udtaler sig om dette Spørgsmaal. Under alle Omstændigheder vilde jeg anse det for meget uheldigt og meget lidet betryggende for Lærerne, hvis Forholdet skulde blive det, at en Lærer alligevel kan afskediges fra den Skole, hvorved han har virket i en længere Aarrække, og til hvis Pensionskasse han aarlig har bidraget 2 pCt. af sin Lønning, uden at have mindste Krav paa denne Pensionskasse. Jeg synes, at der her er en Mangel ved Forslaget, og jeg vil haabe, at den maa kunne blive afhjulpen, saaledes at Lærernes Stilling kan blive mere sikret, end den er i Øjeblikket.

En anden Indvending, som jeg har imod dette Forslag, angaar Fripladserne. Det hedder i Forslaget, at $\frac{2}{5}$ af Tilskuddet skulle anvendes enten til hele Fripladser eller til Pladser med modereret Betaling. Der er slet ingen Regler for, hvorledes disse Fripladser skulle uddeles; hvem der skal have dem, om det skal være uformuende Elever eller hvem, vides ikke. Jeg antager, at det er en Sag, som man har tænkt at overlade til Skolens Bestyrer eller Bestyrelse. Som Forholdene ere i Øjeblikket, indrømme Realskolerne nogle Fripladser eller Nedsættelse i Skolepengene, men det er jo slet ikke i alle Tilfælde til uformuende Elever, at en saadan Nedsættelse gives. Jeg kunde ønske, at der blev truffet bestemte Regler for, hvorledes disse Fripladser skulle uddeles, hvem der skal kunne opnaa dem. Jeg kunde tænke mig en Maade, hvorpaa denne Sag kunde ordnes tilfredsstillende, nemlig saaledes, at Bortgivelsen af de paagældende Fripladser blev overladt f. Eks. til de kommunale Skolemyndigheder, saa at flinke og uformuende Elever fra Kommuneskolen af de lokale Skolekommissioner eller de Skolekommissioner, som findes i Realsko-